

Postulaty koniecznych zmian w prawie zamówień publicznych drogowcy niemal niezmiennie powtarzają od blisko dziesięciu lat. Na przykład stale przypominanym wnioskiem jest ten, aby przetargi na duże kontrakty rozstrzygać odpowiednio wcześniej, jeszcze w sezonie zimowym, umożliwiając tym samym wejście wykonawców na budowy już z początkiem wiosny. Za tym przemawia przecież rachunek ekonomiczny zarówno firm wykonujących drogowe kontrakty, jak i inwestorów.

W powszechnej praktyce szczyt ogłaszania zamówień następuje w ostatnim kwartale roku. Dodatkową nerwowość i pośpiech w tym czasie wprowadza konieczność zamknięcia roku budżetowego przez inwestorów publicznych, zmuszająca do zagospodarowania ostatnich wolnych środków. „Punktów zapalnych” na styku zamawiający-wykonawca jest jednak dużo więcej i to znacznie bardziej skomplikowanych. Zostały one określone i zgromadzone w opracowaniu, jakie przygotował Zespół Wspólnych Inicjatyw PKD. To one determinują tryb funkcjonowania drogowego rynku zamówień.

Prawo zamówień publicznych podlega nieustannym zmianom. Tylko w ubiegłym roku Sejm uchwalił jego zmiany aż dwukrotnie. - Tymczasem nadal nie wnoszą one widocznej poprawy dla rynku drogowego – zauważa Paweł Ludwig, kierujący zespołem ds. realizacji w ramach PKD, dyrektor ds. Marketingu i Komunikacji w MOTA-ENGIL Polska SA. Drogowe postulaty w oparciu o zapisy pzp omówił on podczas seminarium szkoleniowego PKD, które odbyło się w grudniu ubiegłego roku. W nagranych komentarzach przepisy pzp omówił w aspekcie ekonomicznym, a więc kosztów jakimi dodatkowo obarczani są zarówno wykonawcy, jak też zlecający.

Skutki kosztowe

(Art. 2 ust. 5) Najkorzystniejsza oferta – należy przez to rozumieć ofertę, która przedstawia najkorzystniejszy bilans ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia publicznego, albo ofertę z najniższą ceną, a w przypadku zamówień publicznych w zakresie działalności twórczej lub naukowej, których przedmiotu nie można z góry opisać w sposób jednoznaczny i wyczerpujący – ofertę, która przedstawia najkorzystniejszy bilans ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia publicznego.

Postulaty: Wprowadzenie konieczności odrzucania z urzędu oferty o najniższej i najwyższej cenie. Obniżenie podatku VAT na roboty.

(Art. 2 ust. 7) Oferta wariantowa – należy przez to rozumieć ofertę przewidującą, zgodnie z warunkami określonymi w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, odmienny niż określony przez zamawiającego sposób wykonania zamówienia publicznego.

Postulaty: Wprowadzenie przetargów typu „zaprojektuj – wybuduj” pozwalających na wyeliminowanie następujących problemów mających wpływ na ekonomię przedsięwzięcia: licznych błędów dokumentacji projektowych, braków uzgodnień z właścicielami infrastruktury związane z prowadzoną inwestycją, braków materiałów (stosowanie lokalnych), wymuszania przez gestorów sieci katalogu inwestycji niedrogowych przebudowywanych przy okazji realizacji drogowej inwestycji, ograniczeń w stosowaniu nowych technologii.

ekonomia_zamowien_drogowych_1

Uczciwa gra

(Art. 7 ust. 1) Zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców.

Postulaty: Ograniczenie uczestnictwa w ogłaszanych przetargach na realizację robót drogowych nierzetelnych, niewiarygodnych firm wykonawczych. Nie powierzanie realizacji kontraktów firmom niemającym na etapie oferty zapewnionego podwykonawstwa dla kluczowych asortymentów.

(Art. 7 ust. 3) Zamówienia udziela się wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami ustawy.

Postulat: Przestrzegajmy prawa zamówień publicznych i przygotowujmy dokumentację prawidłowo a protestów – w tym przegranych przez zamawiających – będzie znikoma ilość.

Odpowiedzialność i ryzyko

(Art. 18.) Za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia odpowiada kierownik zamawiającego. Za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia odpowiadają także inne osoby w zakresie, w jakim powierzono im czynności w postępowaniu oraz czynności związane z przygotowaniem postępowania. Kierownik zamawiającego może powierzyć pisemnie wykonywanie zastrzeżonych dla niego czynności, określonych w niniejszym rozdziale, pracownikom zamawiającego. Jeżeli przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia na podstawie przepisów odrębnych jest zastrzeżone dla organu innego niż kierownik zamawiającego, przepisy dotyczące kierownika zamawiającego stosuje się odpowiednio do tego organu.

Postulaty:

- Osiągnięcie porozumienia pomiędzy zarządcami różnych kategorii dróg przy realizacji większych przedsięwzięć.
- Ogłaszanie przetargu po załatwieniu wszystkich spraw formalno-prawnych, w tym zapewnienia finansowania i pełnego prawa dostępu do terenu.
- Udzielanie zaliczek oraz uwzględnianie np. 10% wartości kontraktu na roboty nieprzewidziane.
- Ograniczenie błędów w specyfikacjach i ich weryfikacja przed ogłoszeniem przetargu.
- Współpraca z zarządcami dróg leżących w pobliżu inwestycji.
- Kształtowanie stosunku prawnego w umowach na zasadach partnerskich.
- Wprowadzenie terminów realizacji uwzględniających np. okresy zimowe.
- Wprowadzanie waloryzacji cen i kursów walut.
- Unikanie wprowadzania etapowania robót bez efektów dla użytkowników dróg.
- Uwzględnianie możliwości łączonych wszelkich gwarancji finansowych przez partnerów konsorcjów.
- Rozsądne ograniczanie podwykonawstwa.
- Ograniczanie wymagań wobec osób wskazywanych na kluczowe stanowiska na kontraktach. - Stosowanie terminów płatności obowiązujących w prawie polskim.
- Stosowanie różnych metod wyceny robót dodatkowych.
- Zawieranie umów w rodzimej walucie.
- Wprowadzanie w umowach płatności za sprawdzone i zakupione materiały.

- Jasne określanie w umowach terminów: świadectwo wykonania, okres gwarancji, świadectwo przejęcia itd. oraz wzajemnych relacji.
- Wprowadzenie pełnych warunków kontraktowych FIDIC.
- Wprowadzenie płatności bezpośrednio na konta uczestników konsorcjum.
- Ujednolicenie kar dla wykonawcy i zamawiającego.
- Nie kończenie kontraktów w okresach zimowych.
- Eliminacja kwot zatrzymywanych w przypadku, gdy wykonawca wnosi zabezpieczenie należytego wykonania umowy.

(Art. 20 ust. 3) Komisja przetargowa w szczególności przedstawia kierownikowi zamawiającego propozycje wykluczenia wykonawcy, odrzucenia oferty oraz wyboru najkorzystniejszej oferty, a także w zakresie, o którym mowa w ust. 1, występuje z wnioskiem o unieważnienie postępowania o udzielenie zamówienia.

Postulat: Ograniczenie arbitralności decyzji zamawiającego na etapie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

ekonomia_zamowien_drogowych_3

- Twórzmy prawo jednoznacznie definiujące pojęcia bez możliwości interpretacji i niedające pretekstu do protestów narażających na koszty wszystkie strony postępowania – postuluje w imieniu drogowców Paweł Ludwig. Zdanie to odniósł do nadal palących problemów, jakie wynikają z podejścia do omyłek rachunkowych w ofertach, czy do ofert zawierających rażąco niską cenę. Ale ten postulat odnosi się również do innych problemów, jakie pojawiają się w procesie realizacji kontraktu.